

Henrik Engelbrechts
guide til

Bizets Carmen

Georges Bizet: Carmen

Opera i 4 akter. Libretto af Henri Meilhac og Ludovic Halévy
efter Prosper Mérimées novelle.

Uropført på Opéra-Comique i Paris 3. marts 1875

Personerne:

Carmen sigøjner	mezzosopran stort parti
Don José sergent	tenor stort parti
Micaëla en pige fra Don Josés landsby	sopran stort parti
Escamillo tyrefægter	baryton stort parti
Frasquita sigøjner	sopran mellemstort parti
Mercédès sigøjner	mezzosopran mellemstort parti
Remendado smugler	tenor mellemstort parti

Dancaire
smugler

baryton
mellemstort parti

Zuniga
løjtnant

bas
mellemstort parti

Moralès
sergent

baryton
lille parti

Lillas Pastia
krovært

stum rolle
lille parti

Kor (soldater, borgere, tyrefægtere, smuglere,
fabriksarbejdere, sigøjnere)

Orkesterbesætning ved urpremieren: ca. 40-50 musikere.

Handlingen

Forspil

4 minutter

1. AKT

55 minutter

En plads i Sevilla

Den unge pige Micaëla er kommet til byen, og hun leder efter soldaten Don José. Hans kollega Moralès fortæller hende, at José ikke er kommet endnu, og hun beslutter at komme igen senere. Løjtnant Zuniga er lige kommet til Sevilla, og da Don José endelig dukker op, spørger Zuniga meget interesseret til pigerne på tobaksfabrikken; er de nu også så dejlige, som han har hørt? Men José er ikke interesseret i pigerne – kun i den unge smukke Micaëla hjemme fra landsbyen. Især én af pigerne fra fabrikken er særligt ombejlet; den smukke sigøjner Carmen. Hun synger og provokerer mændene – og den eneste, der virker ligeglad, er Don José.

Introduktion (kor, Moralès): "Sur la place"

*Habanera
(Carmen):
"L'amour est un
oiseau rebelle"*

Selvfølgelig kaster Carmen en blomst netop til Don José. Micaëla kommer tilbage med et brev fra Josés mor, og Don José forsøger at slå alle tanker om Carmen ud af hovedet.

*Duet (Don José,
Micaëla):
"Parle-moi de ma
mère"*

Det er Micaëla han elsker, og hende han vil giftes med. Men der var jo den blomst...

Kor: "Au secours!"

Carmen har været oppe at slå med en anden pige, og er blevet arresteret. José får ansvaret for at føre hende til fængslet, men Carmen ved, hvad der skal til; hun lokker José med et stævnemøde.

*Chanson –
séguedille
(Carmen):
"Près de rempart
de Séville"*

José slipper Carmen fri, og han bliver både degraderet og sat fast.

Entr'acte (mellemspil)

2 minutter

2. AKT

40 minutter

Hos værten Lillas Pastia

Carmen underholder soldaterne sammen med pigerne Mercédès og Frasquita.

*Chanson
(Carmen):
"Les tringles
des sîstres
tintaient"*

Den populære tyrefægter Escamillo dukker op, og er meget interesseret i Carmen.

*Toreadorarien
(Escamillo):
"Votre toast"*

Carmens smuglervenner Dancaïre og Remendado forsøger at lokke hende til et rask lille smuglertogt, men hverken det eller den flotte Escamillo kan lokke Carmen; hun venter på Don José, som er blevet løsladt efter en måned i fængslet.

*Smugler-
kvintetten
(Dancaïre,
Remendado,
Frasquita,
Mercédès,
Carmen):
"Nous avon en
tête une
affaire"*

Da han kommer, danser Carmen en forførende dans for ham, men hun håner ham, da han pludselig vil gå; et trompetsignal kalder ham til kasernen.

*Duet (Carmen,
Don José): "Je
vais danser"*

José erklærer Carmen sin
kærlighed, og viser hende den
blomst, hun smed til ham; den
har været hans faste
holdepunkt i fængslet.

*Blomsterarien
(Don José):
"La fleur que tu
m'avais jetée"*

I det samme dukker Zuniga op
for at møde Carmen. José bliver
rasende af jalousi, og han
udfordrer løjtnanten til duel.
Smuglerne afvæbner Zuniga, og
José må slå sig sammen med
Carmens venner og leve som
smugler.

Entr'acte (mellemspil)

2 minutter

3. AKT

40 minutter

En bjergeegn

Carmen er hurtigt blevet træt af José og har kastet sin kærlighed på Escamillo i stedet. I smuglernes tilholdssted spår sigøjnerpigerne om fremtiden.

*Terzet
(Frasquita,
Mercédès,
Carmen):
"Mélons!
Coupons!"*

Micaëla dukker op for at finde Don José.

*Arie (Micaëla):
"Je dis que rien"*

José er nu totalt besat af Carmen. Det ender med en duel mellem José og Escamillo, men Carmen går i mellem.

*Duet
(Escamillo, Don
José): "Je suis
Escamillo"*

Micaëla fortæller, at Josés mor ligger for døden. José tager af sted med det samme. Da han kommer tilbage igen, er Carmens forhold til Escamillo offentligt kendt.

Entr'acte (mellemspil)

2 minutter

4. AKT

20 minutter

En plads i Sevilla foran tyrefægterarenaen

Escamillo er dagens hovednavn i arenaen i Sevilla.

Kor: "A dos cuartos"

Frasquita og Mercédès prøver at advare Carmen; José er ude på hævn. Men Carmen er stolt, og hun er ikke bange for at gøre op med sin tidligere elsker. José er nu fuldstændig desperat af kærlighed og prøver alt for at få Carmen tilbage; han tigger og beder – men forgæves. Carmen blev født fri, og sådan vil hun også dø! Hun kaster den ring, José har givet hende tilbage i hovedet på ham – og i raseri dræber han hende med sin dolk.

*Duet
(Carmen,
Don José):
"C'est toi –
c'est moi"*

Glansbilledet af Paris i 1875; det nittende århundredes hovedstad. Her spadserer fornemme damer i draperede kjoler langs de brede boulevarder, og her mødes korpulente verdensmænd om måltider af enestående kvalitet.

Montmartre er en magnet for kunstnere fra hele den vestlige verden, og på en solskinsdag i et af de dyre kvarterer er det svært at få øje på, at byen i løbet af de sidste fem år har været ude for lidt af hvert. Den har både været under belejring af prøjserne, er blevet ledet af det nærmeste, man kommer et kommunistisk bystyre, og senere – da dét eksperiment viste sig at have et grundigt

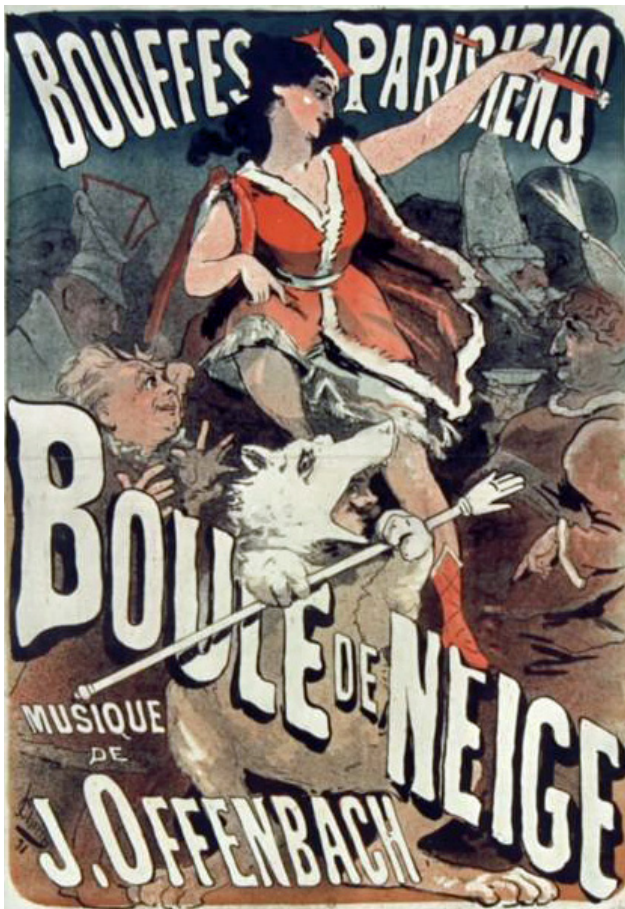
underskud af både virkelighedssans og effektiv ledelse – blevet omdannet til en lokal slagmark, hvor regerings-tropperne dræber 20.000 tilhængere af byens republikanske selvstyre.

Genopbygningen efter urolighederne er stadig i gang, og industrialiseringen har også sat sit negative præg på byen; antallet af indbyggere vokser hvert år med omkring 40.000. Nu lever her mere end to millioner mennesker – langt de fleste på den forkerte side af grænsen for det acceptable. De arbejder 14-16 timer i døgnet på de nye fabrikker, hvor arbejdsmiljø og sikkerhedsrepræsentanter er fuldstændigt ukendte ord, og de bor tæt sammen i usle slumkvarterer under direkte sundhedsfarlige forhold.

Men for den del af indbyggerne, som ikke behøver at bekymre sig om det næste måltid, er Paris et særdeles levende underholdningscenter. Sædelighedspolitiet anslår, at der findes mindst 100.000 halv- eller heltidsprostituerede i byen, og hvis man går efter mindre radikale former for adspredelse, er der masser af teatre, der byder på vovet varieté, spydig operette, harmløst syngespil eller alvorlig opera. Paris er leveringsdygtig i det hele.

De forskellige genrer er delt skarpt op mellem teatrene. I den berømte Opéra kommer overklassen for at blive set og for at se storslåede dramatiske operaer i fem akter med balletindslag og enorme masseoptrin. I den modsatte ende af skalaen er der bestemt ikke noget snobberi i billetkøen til teatret Bouffes-Parisiens, hvor man spiller operetter – helst

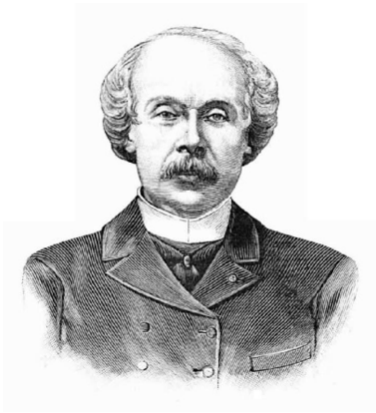
af folkehelten Jacques Offenbach – fulde af satire, gode melodier og falden-på-halen-komedie. Midt imellem finder man den efterhånden noget trætte Opéra-Comique, hvor man mest opfører harmløse syngespil.

Opéra-Comique er både navnet på et teater og en genre. Hovedingredienserne i genren er letforståelige melodier bundet sammen af talt dialog. En franskmand kalder meget rammede opéra-comique for:

... en forbandet bastard, som består af to uforenelige elementer, hvor de medvirkende skiftevis undskylder deres dårlige ageren med, at de er sangere og synger falsk med begrundelsen, at de er skuespillere!

Teatret Opéra-Comique kører på pumperne i 1870'erne. Siden midten af 1850'erne har publikum i stigende grad svigtet teatret, især til fordel for Offenbachs ufatteligt populære operetter.

Adolphe de Leuven

Camille Du Locle

Camille Du Locle og Adolphe de Leuven udgør sammen ledelsen af Opéra-Comique, og de forsøger en umulig balanceakt. På den ene side vil de gerne fastholde det konservative stampublikum, men på den anden side er de fuldstændig klar over, at den tandløse genre har overlevet sig selv, og at noget må gøres for at få den på ret køl igen. Billetterne sælger ikke længere sig selv, og det haster med at få fat i et bredere publikum. De Leuven er den konservative af de to – Du Locle er manden med de nye idéer.

Få komponister er næsten udelukkende kendt for ét stykke musik.

Blandt dem er Bizet, født i Paris 25. oktober 1838. Han viser tidligt sine

musikalske evner og kommer på konservatoriet allerede som 10-årig.

Som 19-årig vinder han den eftertragtede Prix de Rome; et stipendium til tre års ophold i Rom.

Det er et hårdt slag for Bizet, da hans mor dør, men han trøster sig med

husets tjenestepige, som han får et barn med. I 1869 bliver han gift med

sin gamle konservatorielærers datter, og han deltager i den fransk-

preussiske krig i 1870 som nationalgardist. Bizet påbegynder

mange værker, som han aldrig gør færdige. Han dør 3. juni 1875 – uden

at opleve Carmens succes.

I 1872 skriver Du Locle til den unge komponist Georges Bizet, som måske kan give et bud på en ny og mere slagkraftig opéra-comique. Han er kommet til den rette.

Bizet lever, som de fleste andre komponister, af en kombination af flere indtægtskilder; udover de honorarer han får fra operahusene og nodeforlagene, må han undervise overklassens mere eller mindre talentløse unge døtre i klaverspil – noget han hader af et godt hjerte.

Han håber stadig på det afgørende gennembrud i den genre, han elsker mest, for selv om han allerede har slået sit navn fast som en begavet operakomponist – især i forbindelse med Perlefiskerne og La jolie fille de Perth, skrevet til det konkurrerende Théâtre-Lyrique – har han stadig en rigtig succes til gode. Bizet svarer med det samme på brevet fra Du Locle:

Jeg er meget interesseret i at forsøge at forny opéra-comique-genren. Ned med Den hvide Dame!

Den kraftige udmelding hentyder til én af fortidens allermest populære opéras-comiques, Boïeldieus *La Dame blanche*, som for Bizet er topmålet af ubegavet, sentimental tom-gangsunderholdning. Bizet har allerede skrevet en enaktsopera til Opéra-Comique i 1872, men den blev ingen succes. Denne gang skal der andre metoder til, og Bizet bliver sat sammen med to af de mest efterspurgte tekstforfattere i det parisiske teaterliv; Ludovic Halévy og Henri Meilhac. Bizet kender den ene af de to herrer

særdeles godt i forvejen – de er nemlig i familie. Halévys onkel, Fromental, var både Bizets lærer på konservatoriet og også hans svigerfar. Arbejdsfordelingen mellem de to tekstforfattere er helt klar: Meilhac skriver den talte dialog, og Halévy skriver teksten til de musikalske numre.

Du Locle foreslår tre forskellige emner, men Bizet er fra starten fuldstændig urokkelig; han insisterer på en opera over Prosper Mérimées historie om sigøjneren Carmen og hendes fatale forhold til den unge soldat Don José. De Leuven ryger op af stolen:

Carmen? Prosper Mérimées Carmen? Er det ikke hende, der bliver myrdet af sin elsker? Og er historien ikke befolket af en hel underverden af tyve, sigøjnere, cigaretpiger? Og så på Opéra-Comique, et familieteater, hvor pæne folk lejer loger for at kunne modtage deres mulige kommende svigersønner under muntre forhold. Hver aften sælger vi 5-6 loger alene til dette formål! I ville skræmme publikum væk eller også ville de slå jer ihjel! Nej, nej – det er umuligt!

Halévy kæmper en brav kamp på Bizets vegne. Bifiguren Micaëla bliver opfundet til at gyde lidt olie på vandene – den pæne unge pige fra landet skal gøre historien en anelse mere stueren, og Halévy lover undervejs også at nedtone det psykologiske drama til fordel for flotte balletoptrin og gerne også lidt morsomme indfald undervejs. Han mener det heldigvis ikke, men løfterne virker, og det viser sig, at det slet ikke bliver nødvendigt at overtale de Leuven – i

april 1874 trækker han sig fra ledelsen af Opéra-Comique, og vejen er banet for *Carmen*.

Næste problem er at finde en egnet sanger til titelpartiet. Rygterne går i Paris; først mener man, at det er operette-stjernen Zulmar Bouffar, som skal synge det. Også den mere seriøse sangerinde Marie Roze er på tale, og Bizet møder hende og hører hende synge ... men hun trækker hurtigt følehornene til sig, da han fortæller hende om sin vision af Carmens optræden på scenen. Efter deres møde skriver hun til Bizet:

Carmens tragiske endeligt har overbevist mig om, at det vil blive nødvendigt med en sceneoptræden, som kraftigt nedtoner figurens ekstremt sjofle sider. De anvisninger, som De gav mig under vor samtale, overbeviste mig om, at rollen ikke vil passe til mig – eller rettere sagt; jeg vil ikke passe til rollen.

Marie Roze

*Célestine Galli-Marié,
den første Carmen.
Tjajkovskij oplever
hende i rollen, og
roser "den måde hun
kombinerer sin
utøjlede passion med
elementer af mystik
og fatalisme".*

Du Locle skærer igennem og tilbyder rollen til en anden berømt sangerinde, Célestine Galli-Marié, som ikke har de samme moralske betænkeligheder ved rollen. Hun har nemlig aldrig hørt om Prosper Mérimées *Carmen*, men hun kender udmærket Bizet og hans musik – og hun er med det samme interesseret i opgaven.

Bizet bliver også meget hurtigt særdeles interesseret i Galli-Marié. Han er sikker på, at hun vil blive en ideel Carmen, og 18. december 1873 skriver hun under på kontrakten om at

syngte partiet ved uropførelsen ti måneder senere og derefter syngte det 12 gange om måneden i de følgende fire måneder.

Bizets ægteskab knirker i fugerne, og bag scenen på Opéra-Comique går sladderens om en stormfuld affære mellem komponisten og hans titelperson – men meget tyder på, at det aldrig kommer længere end til en ret intens belejring fra Bizets side.

Det lader til, at Galli-Marié så elegant som muligt forsøger at holde ham på afstand. Samtidig er hun i høj grad med til at påvirke arbejdet med både teksten og musikken, f.eks. i den berømte habanera i begyndelsen af operaen, som Bizet skriver om flere gange i løbet af 1874, fordi hun ikke er tilfreds med den oprindelige arie. Bizet ender med at basere habaneraen på en populær spansk sang, *El Arreglito*, sandsynligvis på opfordring fra Galli-Marié.

Bizet og hans kone forsøger at klinke deres samliv og tilbringer sommeren 1874 i en lille by nær Versailles i en gulstensvilla på en bakke ned mod Seinen. Her orkestrerer Bizet i løbet af to måneder hele operaen – 1200 partitursider i alt.

Premieren på *Carmen* bliver udskudt flere gange, efterhånden som det bliver klart, hvor mange prøver, der er nødvendige på et værk, som på alle måder er radikalt anderledes end alt, hvad personalet ved Opéra-Comique er vant til. Prøverne begynder 1. september 1874. Bizet

knokler løs, og han akkompagnerer selv de fleste klaverprøver. Fra begyndelsen er det klart for alle, at *Carmen* ikke er en helt almindelig opera, og Bizet bliver aktivt modarbejdet fra flere sider.

Orkestret erklærer, at lange passager er uspillelige. Korets damer nægter at spille scenen foran cigaretfabrikken, hvor de skal skændes med hinanden – ikke engang efter to måneders intensive prøver har de vænnet sig til at skulle spille realistisk teater, samtidig med at de synger. Halévy husker 30 år senere tilbage på prøverne:

De fleste af sangerne var totalt i vildrede og truede med at nedlægge arbejdet. Efter to måneders prøver insisterede de på, at korskenerne i første akt – cigaretpigernes entré og tumulten omkring officeren efter arrestationen af Carmen – var umulige at spille på en scene. Her skulle de jo ikke blot synge, men på samme tid desuden komme og gå på skift, bevæge sig rundt – kort sagt illudere normalt byliv. Dette var uden fortilfælde ved Opéra-Comique. Korets medlemmer var vant til at synge stående ubevægelige i rækker med deres arme ned langs siderne, deres øjne fast rettet mod dirigenten – og deres tanker et helt tredje sted!

For librettisterne Halévy og Meilhac er *Carmen* ikke en specielt vigtig opgave. De er travlt optagede af at skrive den ene teatertekst efter den anden, og de dukker kun sjældent op på Opéra-Comique. De skal nemlig også holde øje med

prøverne på de fire andre værker, som de er ansvarlige for i det parisiske teatermiljø i perioden mellem september og december 1874. Men Halévy under alligevel Bizet det bedste:

Der er nogle meget, meget smukke og charmerende ting i partituret, og jeg håber på en succes for Bizet. Det er hans succes, der optager mig – for Meilhac og mig selv betyder det mindre.

Den 2. oktober skal Célestine Galli-Marié møde til prøve for første gang for at synge titelpartiet igennem med Bizet ved klaveret. Hun kommer 35 minutter for sent – sikkert for lige at markere sin status som ubestridt primadonna i ensemblet.

Fra og med 12. november er der prøver på stort set alle hverdage helt frem til generalprøven 1. marts. Det er teaterchefen Du Locle selv, der står for iscenesættelsen, men selv om han holder meget af Bizet som person og arbejder rimelig loyalt for at realisere operaen, så er han ikke begejstret for hverken librettoen eller musikken.

Du Locle er helt klar over, at det vil gå helt galt, hvis det sædvanlige kernepublikum dukker op til premieren uden at ane, hvad det er, de skal udsættes for. Aviserne bringer små notitser, som fraråder de pæne familier at tage deres uskyldige døtre med til Carmen, og Du Locle forsøger at fylde salen med fagfolk i stedet.

Om morgenen den 3. marts modtager Bizet meddelelsen om, at han er blevet udnævnt til ridder af æreslegionen – og det tager han som et godt tegn for aftenens premiere. Alt, hvad der kan krybe og gå i det parisiske musikliv, er til stede på Opéra-Comique. Sladderen om det kaotiske og lange prøveforløb har gået i månedsvis, og salen summer af forventninger til enten en skandale i særklasse eller en uforglemmelig kæmpesucces.

Tæppet går for første akt, og det lader til at publikum er positive – i hvert fald i et stykke tid. Sangerne gør deres bedste, og især Galli-Mariés Carmen får stort bifald i begyndelsen. Halévy skriver senere om premiereaftenen:

Carmens entrée blev godt modtaget og applauderet, ligesom duetten mellem Micaëla og Don José. Efter første akt var der mange fremkaldelser. Bag scenen blev Bizet omringet og lykønsket. I anden akt var der mindre entusiasme blandt publikum. Starten var glimrende, og Escamillos entrée meget virkningsfuld. Men så blev publikum mere kølige – overraskede og ilde til mode. Bag scenen var der nu færre beundrere, og lykønskningerne var mere beherskede.

Da man når til tredje akt, er Bizet klar over, at det er ved at gå helt galt. Don José, tenoren Paul Lhérie, synger falsk aftenen igennem og gør sig ikke megen umage for at agere troværdigt.

*Sådan ser pladsen i Sevilla ud ved uropførelsen af Carmen i 1875;
scenografen Emile Bertins skitse til dekorationen i første akt.*

Orkestret har heller ikke den heldigste aften. En af musikerne tæller forkert og brager løs med to enorme slag på stortrommen et helt forkert sted.

Den berømte komponist Charles Gounod, fransk operas grand old man, er selvfølgelig også i salen. På overfladen er den gamle mester meget begejstret for sin unge kollegas nye opera, men Gounods sidemand i logen fortæller en anden historie:

Micaëla sang sin nu velkendte arie, og publikum klappede så meget, at hun måtte synge den igen. Gounod lænede sig forover i sin loge og klappede entusiastisk, så alle kunne se det. Så lænede han sig tilbage i sædet igen og sukkede: "Den melodi er min! Georges har tyvstjålet den fra mig; hvis man tager de spanske toner og mine melodier ud af partituret, er der intet andet tilbage til Bizets ære end lidt sovs til at dække måltidet på tallerkenen."

Tredje akt er slut. Halévy fortsætter sin beskrivelse af aftenen:

Ingen begejstring for tredje akt overhovedet, bortset fra Micaëlas arie. Publikum var iskolde under fjerde akt. Kun enkelte af Bizets trofaste beundrere kom om bag scenen. Carmen blev ikke en succes.

Bizet er knust. Nogle af byens kendte komponister som Jules Massenet og Camille Saint-Saëns er vildt begejstrede, men det hjælper ikke meget. Bizet søger tilflugt på Du Locles kontor, og han er en af de sidste, der forlader teatret den aften. Han går ikke hjem, men vandrer ulykkelig rundt i Paris den halve nat sammen med sin elev Ernest Guiraud.

Avisernes dom er ikke behagelig læsning for Bizet. De fleste er enige om, at handlingen i operaen er en skandale, og at musikken i bedste fald er ligegyldig og i hvert fald fuldstændig blottet for enhver god melodi. Galli-Marié beskyldes for at overspille de sexede scener så meget, at det burde udløse en politianmeldelse for usædelighed, og *Le Patrie*

skriver en enestående uforskammet anmeldelse, som bl.a. hentyder til Bizets tidligere forhold til en tjenestepige:

Det er fra de prostitueredes rækker, at ophavsmændene til vor tids dramaer og komedier, og nu altså også til vore opéras-comiques, ynder at rekruttere deres heltinder. Og når en komponist først én gang har tilsmudset sig selv i den sociale kloak, er han åbenbart tvunget til at fortsætte nedad til de laveste trin for også at hente figurerne til sine værker dér.

Kun et par enkelte anmeldere går imod strømmen, men alligevel går *Carmen* 45 gange på Opéra-Comique i den første sæson. Ikke mindst på grund af al den omtale af usædelighed og skandale, som mange parisere hellere måtte se med egne øjne – om ikke andet så for at kunne tale med, når vennerne, familien og kollegerne vender øjne af foragt for svineriet på scenen.

Bizet er kun 37 år gammel, men hans helbred er dårligt. I slutningen af marts får han en ondartet halsbetændelse, han har regelmæssige kvælningsanfald og oveni en solid depression. I de følgende to måneder bliver han svagere og svagere. Han får et alvorligt hjerteanfald og dør kl. 2 om natten til den 3. juli 1875 – præcis tre måneder efter *Carmens* premiere, og kun få timer efter tæppefald på opførelse nr. 33. Den præcise dødsårsag bliver aldrig fastlagt.

Bizet når ikke at opleve den enorme succes *Carmen* får allerede i oktober samme år. Ikke i Paris, men i Wien, hvor hans ven og elev Ernest Guiraud komponerer orkesterrecitativer i stedet for den talte dialog mellem numrene – for den slags kan man ikke have på Wieneroperaen.

I mange årtier er det denne version, der går sin sejrsgang på operascenerne verden over. Også hjemme i Frankrig bliver *Carmen* efterhånden en tilbagevendende kassesucces; lillejuleaften 1904 går tæppet for opførelse nr. 1000 i Paris.

Den russiske komponist Pjotr Tjajkovskij ser *Carmen* på Opéra-Comique i januar 1876. Han kender allerede klaverudtoget, men han bliver alligevel fuldstændig overvældet af operaens nye idéer:

Efter min mening er Carmen et mesterværk i ordets sande betydning – ét af de værker, som stærkest afspejler en hel epokes musikalske stræben ... operaen er vidunderlig fra begyndelse til slutning. Der er en rigdom af pikante harmonier og af helt nye klangkombinationer – men alt det er ikke Bizets mål i sig selv ... hvilket strålende emne for en opera! Jeg kan ikke spille slutscenen igennem uden at græde; på den ene side folket, der morer sig og den grove lystighed hos dem, der overværer tyrefægtningen – og på den anden side den frygtelige tragedie ...

Mens han er i Paris, køber Tjajkovskij et billede af Bizet og skriver datoen 20. januar 1876 på det. Det er datoen for den uforglemmelige oplevelse med *Carmen* – den aften, hans måde at tænke opera på blev ændret for altid.

Tjajkovskij forudser, at *Carmen* om ti år vil være verdens mest populære opera. Den profeti holder stadig næsten 150 år senere.

Henrik Engelbrechts guide til Bizets Carmen

© Henrik Engelbrecht 2019

Forlaget henrikengelbrecht.dk

Willemoesgade 26, 4.tv

2100 København Ø

www.henrikengelbrecht.dk

Ny flot bog fra operaeksperten Henrik Engelbrecht

484 sider - 250 illustrationer - indbundet

Kr. 399,-

inkl. fri forsendelse i Danmark og en
personlig hilsen fra forfatteren
ved køb direkte på:

www.henrikengelbrecht.dk

★★★★★★ *"... aldrig før har man kunnet læse så fyldigt og tilmed så vel-
oplagt om Andersens forhold til operagenren."*

John Christiansen, jcKlassisk

★★★★★★ *"... fuldstændig uundgåelig og pragtfuld lystlæsning ..."*

Peter Elmelund, Bibzoom

★★★★★★ *"... kan på alle måder anbefales teater- og operaelskere ..."*

Ulla Strømberg, kulturkupeen.dk

★★★★★★ *"... fascinerende læsning ... stort anlagt, nærmest et værk."*

Gregers Dirckinck-Holmfeld, gregersdh.dk

★★★★★★ *"... litterater og operaelskere vil fryde sig over dette udsøgte værk ..."*

Michael Søby, CPHCulture

♥♥♥♥♥ *"Engelbrecht er rasende kyndig ...en bog, man kan stole på og lære af."*

Thomas Bredsdorff, Politiken

"Det er en drone uden lige, som bliver sendt ind i den svundne tid ..."

Peter Johannes Erichsen, Weekendavisen

"Det er mesterligt holdt sammen af Henrik Engelbrecht ..."

Anne Marie Storm, historie-online.dk

"Det er kulturformidling på højt niveau og brandunderholdende."

Lektøruddataelse, Dansk BiblioteksCenter